

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής «Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το δείκτη κόστους εργασίας»

(2002/C 48/24)

Στις 13 Σεπτεμβρίου 2001, το Συμβούλιο αποφάσισε με βάση το άρθρο 262 της Συνθήκης ΕΚ να ζητήσει την γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα «Οικονομική και Νομισματική Ένωση Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή» στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών υιοθέτησε την γνωμοδότησή του στις 12 Νοεμβρίου 2001. Εισηγήτρια ήταν η κ. Hornung-Draus.

Κατά την 386η σύνοδο ολομέλειας της 28ης και 29ης Νοεμβρίου 2001 (συνεδρίαση της 29ης Νοεμβρίου 2001) η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 49 ψήφους υπέρ, 2 ψήφους κατά και 1 αποχή την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Κύρια σημεία του εγγράφου της Επιτροπής

1.1. Επί πολλά έτη η έλλειψη ενός επίκαιρου και συγκρίσιμου δείκτη για τις βραχυπρόθεσμες τάσεις του κόστους εργασίας θεωρείται βασική αδυναμία των στατιστικών για την αγορά εργασίας. Μετά από τις πολυάριθμες προσπάθειες που καταβλήθηκαν κατά την διάρκεια της δεκαετίας τού 90 για την κατάρτιση ενός δείκτη αμοιβής της εργασίας, η επιτροπή του στατιστικού προγράμματος (ΕΣΠ) αποφάσισε, το 1997, να θεωρήσει το δείκτη αμοιβής της εργασίας ως πιθανή μακροπρόθεσμη λύση και να εφαρμόσει ως ενδιάμεση λύση, ένα δείκτη κόστους εργασίας (ΔΚΕ) έστω και χωρίς νομική βάση.

1.2. Ο ΔΚΕ ο οποίος έκτοτε καταρτίζεται και δημοσιεύεται σε τακτική βάση, δεν είναι καθόλου ικανοποιητικός από πλευράς επικαιρότητας, κάλυψης και συγκρισιμότητας.

1.3. Για το λόγο αυτό, το σχέδιο δράσης σχετικά με τις στατιστικές απαιτήσεις της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Ecofin στις 29 Σεπτεμβρίου 2000, περιέλαβε και τις βραχυπρόθεσμες στατιστικές για το κόστος εργασίας στη δέσμη σχεδίων κανονισμών που πρόκειται να υποβληθούν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο την άνοιξη του 2001.

1.4. Η Επιτροπή υπέβαλε συνεπώς πρόταση κανονισμού σχετικά με το δείκτη κόστους εργασίας. Στην αιτιολογική έκθεση αναφέρει επίσης ότι σε μία ζώνη τόσο ευρεία όσο η ΟΝΕ το κόστος εργασίας θεωρείται γενικά ως μία των δυνατικών πηγών πληθωρισμού. Κατά συνέπεια, ένας επίκαιρος δείκτης κόστους εργασίας έχει τεράστια σημασία για την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αλλά και για τους κοινωνικούς εταίρους, οι οποίοι θα μπορούν να τον χρησιμοποιούν κατά την διαπραγμάτευση μεθολογικών συμφωνιών.

1.5. Ο προτεινόμενος κανονισμός ορίζει ότι τα κράτη μέλη θα παρέχουν τριμηνιαία στοιχεία τα οποία θα συγκεντρώνουν οι

εργοδότες για το κόστος εργασίας, με τη χρήση, όπου είναι δυνατόν, υπαρχόντων δεδομένων. Επίσης, προβλέπεται να συμπεριληφθούν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας όλες οι επιχειρήσεις και όλοι οι οικονομικοί κλάδοι συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου τομέα.

1.6. Οι συζητήσεις με τα κράτη μέλη, τόσο σε επίπεδο ομάδας εργασίας όσο και σε επίπεδο ΕΣΠ, οδήγησαν σε περιορισμό του όγκου των ζητούμενων λεπτομερειών· παραδείγματος χάρι, δεν θα χρειάζεται να γίνεται κατανομή κατά επάγγελμα ούτε διάκριση μεταξύ πλήρους και μερικής απασχόλησης. Το σχέδιο εναρμονίζεται με την ισχύουσα νομοθεσία για το κόστος εργασίας, τις αποδοχές και τους εθνικούς λογαριασμούς.

1.7. Η μεθοδολογία που πρέπει να χρησιμοποιείται για την κατάρτιση του δείκτη και η μορφώσιμη διαβίβαση των δεδομένων θα καθοριστούν λεπτομερώς στον κανονισμό της Επιτροπής, μαζί με τα κριτήρια για την αξιολόγηση της ποιότητας του ΔΚΕ από κάθε κράτος μέλος.

2. Αξιολόγηση

2.1. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή επιδοκιμάζει κατ' αρχήν την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το δείκτη κόστους εργασίας που προτείνει η Επιτροπή. Σε μία παγκοσμιοποιημένη οικονομία η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, και κατά συνέπεια των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξαρτάται κατά μεγάλο μέρος από την εξέλιξη του δείκτη κόστους εργασίας. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη να διατίθενται αξιόπιστες συγκρίσιμες και επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη του κόστους εργασίας στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.2. Ο δείκτης του κόστους εργασίας που χρησιμοποιεί σήμερα η Επιτροπή δεν εκπληροί τους επιδιωκόμενους στόχους ή δεν τους εκπληροί επαρκώς, διότι αντικατοπτρίζει την πολυμορφία των εθνικών στατιστικών συστημάτων όσον αφορά την μεθολογία και τους ορισμούς. Χρειάζεται λοιπόν να καταρτιστεί ένας νέος δείκτης.

2.3. Η πρόταση κανονισμού σχετικά με το δείκτη κόστους εργασίας έχει σχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε να αντικατοπτρίζει με επίκαιρο τρόπο την εξέλιξη του κόστους εργασίας. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή επιδοκιμάζει ιδιαίτερα τα ακόλουθα:

- την χρησιμοποίηση υφιστάμενων εθνικών στατιστικών δεδομένων
- την χρησιμοποίηση κατάλληλων διαδικασιών αξιολόγησης από τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ενθαρρύνει τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες να χρησιμοποιήσουν τη δυνατότητα αυτή.

2.4. Συγχρόνως η ΟΚΕ εκφράζει τις ανησυχίες και τους ενδιασμούς της σχετικά με ορισμένα σημεία της πρότασης κανονισμού για τον δείκτη κόστους εργασίας με την παρούσα μορφή της. Οι ενδιασμοί αυτοί αφορούν τα ακόλουθα σημεία του κανονισμού:

2.4.1. Σχετικά με τη συνεκτίμηση και μικρών και μικρότερων επιχειρήσεων στην έρευνα προκύπτει μία σύγκρουση στόχων μεταξύ της επιθυμίας για βελτίωση από πλευράς ποιότητας του δείκτη κόστους εργασίας και της ανάγκης να απαλλαγούν οι ΜΜΕ από διοικητικές δαπάνες. Η ΟΚΕ συνιστά στην Επιτροπή να εξετάσει τις δυνατότητες για μια απλοποιημένη ερευνητική διαδικασία, περιλαμβανομένης της προσφυγής σε άλλες κατάλληλες πηγές ή τις δυνατότητες παροχής αιτιολογημένων εξαιρέσεων. Παράλληλα τα αποτελέσματα από τις «πρότυπες έρευνες για τη δυνατότητα εφαρμογής ενός γενικού συστήματος συλλογής δεδομένων σε στατιστικές μονάδες με λιγότερους από δέκα εργαζομένους» επιβάλλεται να μνημονευθούν, δηλ. εκείνα που βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 530/1999⁽¹⁾ (για τη στατιστική σχετικά με τη διάρθρωση των κερδών και του εργατικού κόστους) θα ληφθούν οπωσδήποτε υπόψη.

(¹) ΕΕ L 63 της 12.3.1999, σ. 6.

2.4.2. Ο υπολογισμός του κόστους εργασίας χωρίς να συμπεριλαμβάνονται τα επιδόματα και τα επιμίσθια που καταβάλλονται σε ακαθόριστα διαστήματα συνεπάγεται για τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις υπερβολική επιβάρυνση όσον αφορά την εργασία και το κόστος. Υπάρχουν βάσιμοι φόβοι ότι η αυξημένη επιβάρυνση σε εργασία και κόστος που συνεπάγεται η συγκέντρωση στοιχείων για τα επιδόματα (θέση Δ 11112 στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1726/1999) θα επιδράσει αρνητικά τόσο όσον αφορά την επικαιρότητα όσο και την ποιότητα των στοιχείων που θα διαβιβαστούν συνολικά και επομένως θα μειωθεί αισθητά η αξιοπιστία τους. Η ΟΚΕ επιμένει γι' αυτό να μην χρησιμοποιηθεί αυτός ο μερικός δείκτης ή τουλάχιστον να χρησιμοποιείται μόνο μία φορά ετησίως.

2.4.3. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει την ανάγκη της επικαιρότητας του δείκτη σχετικά με το κόστος εργασίας. Αμφιβάλλει όμως αν η προθεσμία των 70 ημερών είναι δυνατόν να τηρηθεί από τα κράτη μέλη δεδομένου ότι η προθεσμία αυτή είναι υπερβολικά σύντομη για την χρήση διοικητικών στοιχείων. Η ΟΚΕ προτείνει γι' αυτό να παραταθεί η προθεσμία αυτή για μία πενταετή μεταβατική περίοδο σε 90 ημέρες, ώστε τα κράτη μέλη να μπορούν να προσαρμόσουν τα στατιστικά τους συστήματα στις νέες απαιτήσεις.

2.4.4. Η επέκταση του δείκτη κόστους εργασίας και στους τίτλους Μ, Ν και Ξ της ΝΑCΕ αναθεωρημένη 1 μπορεί άλλωστε να συντελέσει στην καθυστέρηση της κατάρτισης του δείκτη και της δημοσίευσής του, δεδομένου ότι σε ορισμένα κράτη μέλη δεν διατίθενται καθόλου ή διατίθενται μόνο ανεπαρκή στοιχεία σχετικά με τους οικονομικούς αυτούς τομείς. Συνεπώς, θα ήταν ευκαίριο να καταρτιστεί κατ' αρχήν ένας τμηματικός δείκτης ή διάρθρωση του οποίου δεν θα συμπεριλαμβάνει τους τίτλους Μ, Ν και Ξ της ΝΑCΕ rev. 1.

Βρυξέλλες, 29 Νοεμβρίου 2001.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Göke FRERICHS